

Situació laboral de les persones joves a Catalunya

3r trimestre de 2017

Informe elaborat a partir de les darreres dades de l'Enquesta de Població Activa

Observatori Català de la Joventut

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball, Afers Socials
i Famílies
Direcció General de Joventut

Presentació

Aquest informe recull els principals resultats de les darreres dades de l'Enquesta de població activa (EPA) sobre la situació laboral de les persones joves. També ofereix informació sobre els estudis i l'emancipació dels joves i les joves. L'informe compara sistemàticament la situació de la població juvenil amb l'adult i, quan les dades ho permeten, analitza les diferències dins del grup de joves.

Les dades són generades per l'Idescat a petició de l'Observatori Català de la Joventut i fan referència a la població de 16 a 29 anys, d'acord amb la definició de joventut que fa la Llei 33/2010, de polítiques de joventut. La informació disponible en aquest document és, doncs, inèdita i ofereix una visió sobre la situació laboral del conjunt de la població jove.

Observatori Català de la Joventut

Sumari

1. Aspectes destacats
2. Situació d'activitat
3. Ocupació
4. Atur
5. Estudis en curs
6. Emancipació

1. Aspectes destacats

Situació d'activitat

- **La taxa d'activitat juvenil continua el seu augment.** La proporció de joves laboralment actius ha passat del 61,4% (segon trimestre de 2017) al 62,1% (tercer trimestre de 2017) i, respecte l'any anterior, ha augmentat 3,3 punts.
- **El 48,2% de les persones joves estan ocupades mentre que el 13,8% són a l'atur (coeficient d'atur juvenil).** L'ocupació juvenil ha crescut 4,9 punts des de 2014, un augment lent però sostingut.
- **Les persones inactives que no estudien són l'11,7% del col·lectiu jove.** Cal tenir en compte, però, que el 3r trimestre coincideix parcialment amb el període en què bona part de les persones joves no estudien.

Ocupació

- **Continua la creació neta d'ocupació juvenil iniciada el 2015.** Concretament, el tercer trimestre de 2017 hi ha 24.000 llocs de treball ocupats per joves més que l'any anterior, la qual cosa representa un increment del 5%. Aquest increment relatiu és el doble que el de la població de 30 anys i més (2,5%), de manera que el col·lectiu jove comença a recuperar part del terreny perdut al llarg de la crisi econòmica respecte als grups de més edat.
- **La millora de la taxa d'ocupació confirma l'evolució positiva de la situació laboral de les persones joves.** La taxa d'ocupació arriba al 48,2% i es manté la tendència a la creació neta d'ocupació durant tres trimestres consecutius.
- **La millora de l'ocupació fa augmentar la temporalitat.** Bona part de la recuperació econòmica es basa en l'augment de la contractació temporal. La taxa de temporalitat juvenil havia caigut fins el 32,5% el 2010 i actualment ja se situa al 52%.

Atur

- **La taxa d'atur puja degut a la finalització de la temporada d'estiu.** Respecte el darrer trimestre, la taxa d'atur augmenta un 0,6%. Tenint en compte que ha finalitzat la temporada d'estiu, aquesta és una dada relativament positiva. Tot i això, en la comparativa anual l'atur disminueix un 0,6%. Encara no s'ha aconseguit baixar de la barrera del 20%.
- **A Catalunya hi ha 144.100 joves a l'atur.**
- **L'atur afecta més als nois, als més joves, als joves sense estudis postobligatoris i als joves estrangers.** Aquesta situació s'ha mantingut estable al llarg de la crisi.
- **La taxa d'atur juvenil de llarga durada se situa al 6,4%.** Aquesta xifra continua la seva tendència a la baixa.
- **La taxa de cobertura torna a baixar.** Tot i la millora de l'ocupació, el lleuger repunt de l'atur i les situacions d'atur de llarga durada, únicament el 9,4% de les persones joves aturades tenen accés a la prestació per desocupació.

Estudis en curs

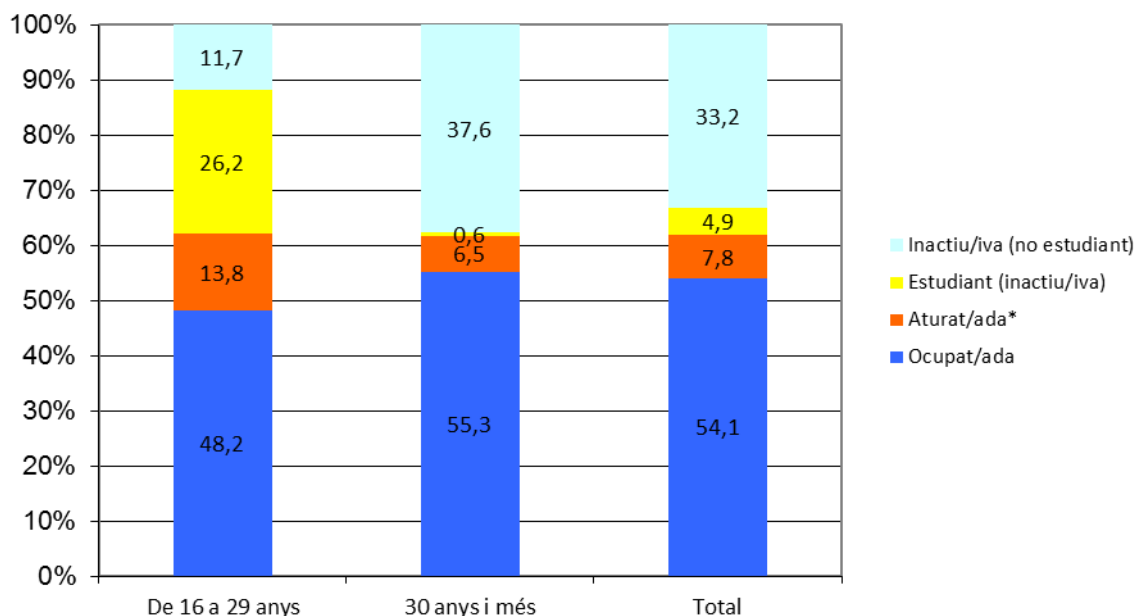
- **El 40,7% de les persones joves estudien.** Des del 2015, l'augment de la proporció de joves estudiants propiciats per la crisi ha tendit a moderar-se, i és possible que en els propers trimestres assistim a un descens d'aquest indicador.

Emancipació

- **La taxa d'emancipació puja per dos trimestres consecutius.** La taxa d'emancipació va passar del 33,1% el tercer trimestre de 2007 al 23,1% el 1r trimestre de 2017, el punt més baix en tot el període. No obstant això, en els darrers dos trimestres la taxa ha augmentat lleugerament fins a situar-se en el 24,5%.

2. Situació d'activitat

**Situació d'activitat segons grup d'edat (%).
Catalunya, 3r trimestre de 2017**

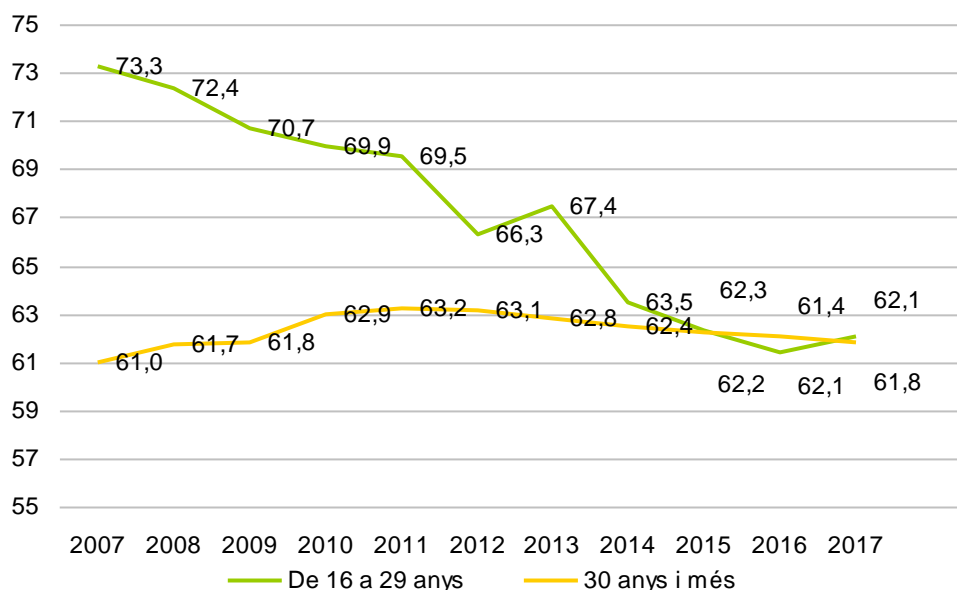

* Coeficient d'atur.

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Les persones joves que treballen representen un 48,2% del total. Sumades a les que estan a l'atur, fan que la taxa d'activitat juvenil se situï al 62,1%.
- El gràfic també indica el *coeficient d'atur juvenil*, un 13,8%, que representa el percentatge de població jove aturada respecte el total de la població. Per la població de més de 29 anys aquesta dada és del 6,5%.
- Un 26,2% de les persones joves són estudiants inactius (només estudien). Els individus que estudien i treballen simultàniament estan inclosos, al gràfic, dins del grup de persones ocupades. Si tenim en compte també els estudiants actius, els joves que estudien són el 40,7%. Cal tenir en compte que durant el tercer trimestre, que inclou els mesos no lectius d'estiu, el nombre d'estudiants sempre es redueix entorn a un 10%, dada que es recupera en els trimestres següents. Només un 0,6% de les persones de més de 29 anys es declara estudiant inactiu.
- Un 11,7% dels joves es troben en situació d'inactivitat i no estudien. En aquest cas també hem de tenir en compte l'impacte estacional del tercer trimestre on aquesta dada augmenta substancialment (entorn a un 6%) degut a l'efecte de l'estiu. Els inactius no estudiants són molt més nombrosos entre la població de més de 29 anys (37,6%); en aquesta xifra s'hi inclouen les persones jubilades.

Taxa d'activitat segons grup d'edat (%).
Catalunya, 2007-2017 (3r trimestre)

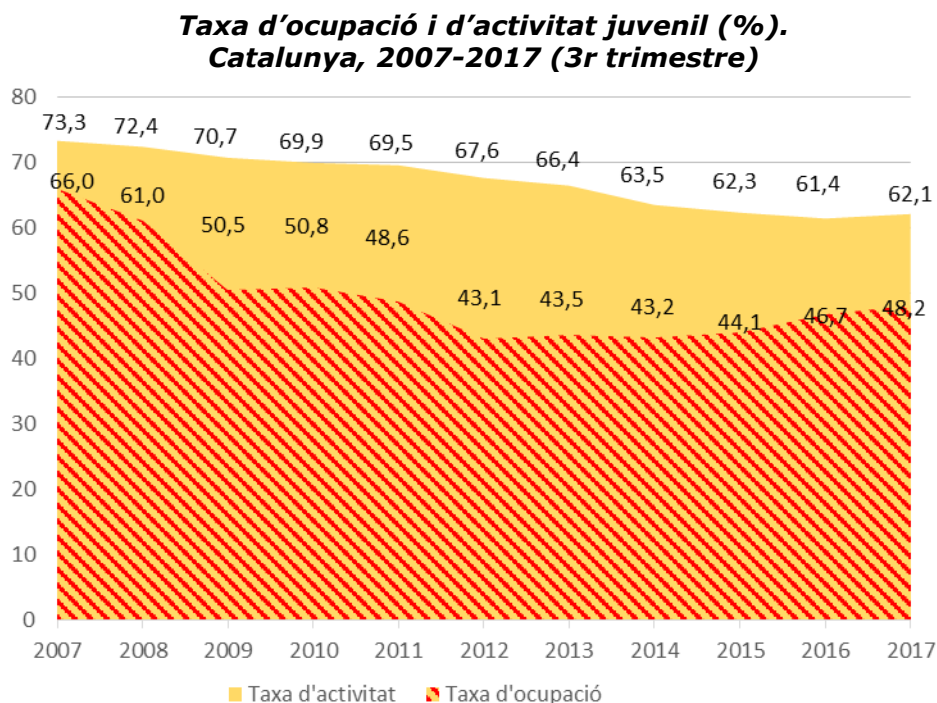

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Durant els anys de crisi la taxa d'activitat s'ha reduït considerablement entre la població jove. Les creixents dificultats per accedir a una feina han fet que molts joves hagin optat per retardar l'entrada al mercat laboral allargant els estudis o hagin deixat de buscar feina.
- Al tercer trimestre de 2013 es va produir un augment puntual de la taxa d'activitat, seguit per una forta caiguda que ha durat fins enguany. En aquest tercer trimestre, però, es torna a produir un repunt de la taxa d'activitat, que se situa en el 62,1%. Caldrà veure les dades dels propers trimestres per saber si es tracta d'un fet aïllat o marca l'inici d'una recuperació de l'activitat.
- En aquests últims anys, el descens de la taxa d'activitat ha contribuït a explicar una part important de la millora en la taxa d'atur. En els darrers trimestres la millora de l'ocupació ja s'ha produït en termes absoluts.
- La caiguda de la taxa d'activitat és un fenomen principalment juvenil. Des del 2008, la taxa d'activitat de les persones de més de 29 anys s'ha mantingut molt estable entorn al 62% (actualment és del 61,8%). En canvi la dels joves ha disminuït amb força, fins al punt que durant el passat segon trimestre, per primera vegada, la taxa d'activitat dels joves fos inferior a la dels adults. Això ha tornat a canviar en el darrer trimestre.

3. Ocupació

Taxa d'ocupació

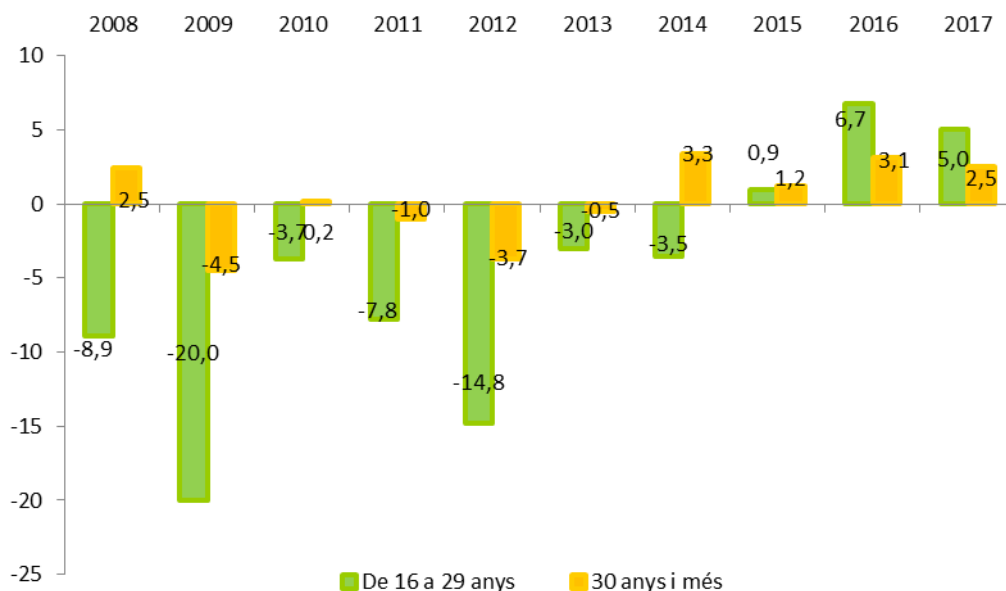
Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- La taxa d'ocupació indica la proporció de persones ocupades respecte el total de la població. En aquest tercer trimestre de 2017 la taxa d'ocupació juvenil se situa en el 48,2%, un 1,5% més que en el segon trimestre. L'augment produït en el trimestre anterior podia vincular-se a la contractació estacional, però aquestes darreres dades mostren un augment de la taxa d'ocupació per tercer trimestre consecutiu.
- En xifres absolutes, des del segon trimestre de l'any passat s'han creat 24.000 llocs de treball ocupats per joves.
- Tot i això, respecte l'any 2007 la taxa d'ocupació ha caigut 17,8 punts percentuals. L'any 2007 el 66% dels joves de 16 a 29 anys tenia feina davant del 48,2% actual. Aquesta important disminució del percentatge de joves que treballen dona una idea de l'impacte de la crisi sobre el mercat de treball juvenil.
- El gràfic també permet comparar la taxa d'ocupació amb la d'activitat. L'espai que hi ha entre les dues taxes recull la població aturada. El gràfic dona una idea de com el descens de la taxa d'activitat ha fet que l'atur juvenil hagi estat menys important del que hauria estat si s'haguessin mantingut els nivells d'activitat del 2007. També s'aprecia que en els darrers anys la disminució de la població jove aturada en general s'ha degut més a un augment de la població ocupada que a un descens de la població activa.

Destrucció d'ocupació

**Variació interanual de la població ocupada segons grup d'edat (%).
Catalunya, 2007-2017 (3r trimestre)**

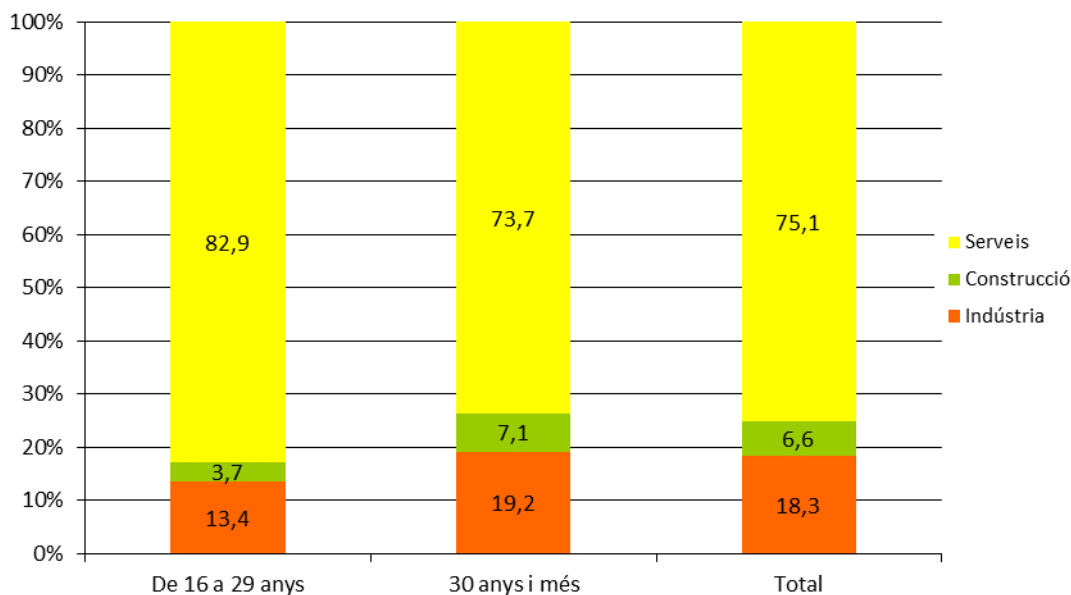

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- El gràfic de variació interanual de la població ocupada mostra el ritme de destrucció d'ocupació durant la crisi. Aquesta és una altra manera de veure l'efecte de la crisi sobre el mercat laboral, mesurant els llocs de treball que es creen o desapareixen en un any respecte l'anterior en diferents trams d'edat. A diferència de la taxa d'ocupació, aquestes dades mesuren la creació o destrucció d'ocupació en termes absoluts. Per això, en la interpretació d'aquestes dades cal tenir en compte un factor demogràfic: des de fa anys la població de 16 a 29 anys està disminuint (aproximadament un 15% des del 2007). Això fa que part de la reducció del nombre de llocs de treball ocupats per joves no és degui només a l'impacte de la crisi sinó al fet que hi ha menys individus en aquest tram d'edat.
- Tal com mostrava l'evolució de la taxa d'ocupació, en els últims anys la destrucció d'ocupació s'ha revertit i ja es crea ocupació neta. Aquest últim any s'observa un increment en el nombre de llocs de treball d'un 5% en els joves i d'un 2,5% en les persones de més de 29 anys. El col·lectiu jove va ser el primer en perdre ocupació neta i quan va recuperar-ne va ser en una proporció inferior al col·lectiu de més edat. Des del 2016 el col·lectiu jove comença a recuperar el terreny perdut.
- Tot i aquesta recuperació des de l'any 2007 els llocs de treball ocupats per joves s'han reduït molt: de 859.800 el 2007 a 501.600 el 2017. Tot i això, el moment en què els llocs de treball ocupats per joves havien disminuït gairebé a la meitat ha quedat lluny.
- L'evolució de la variació interanual de la població ocupada posa de manifest com els períodes 2008-2009 i 2011-2012 van ser els moments més forts de destrucció d'ocupació. El gràfic també evidencia com la destrucció d'ocupació s'ha concentrat, fonamentalment, en el col·lectiu jove.

Característiques de l'ocupació

Sector d'activitat¹ segons grup d'edat (%).
Catalunya, 3r trimestre de 2017

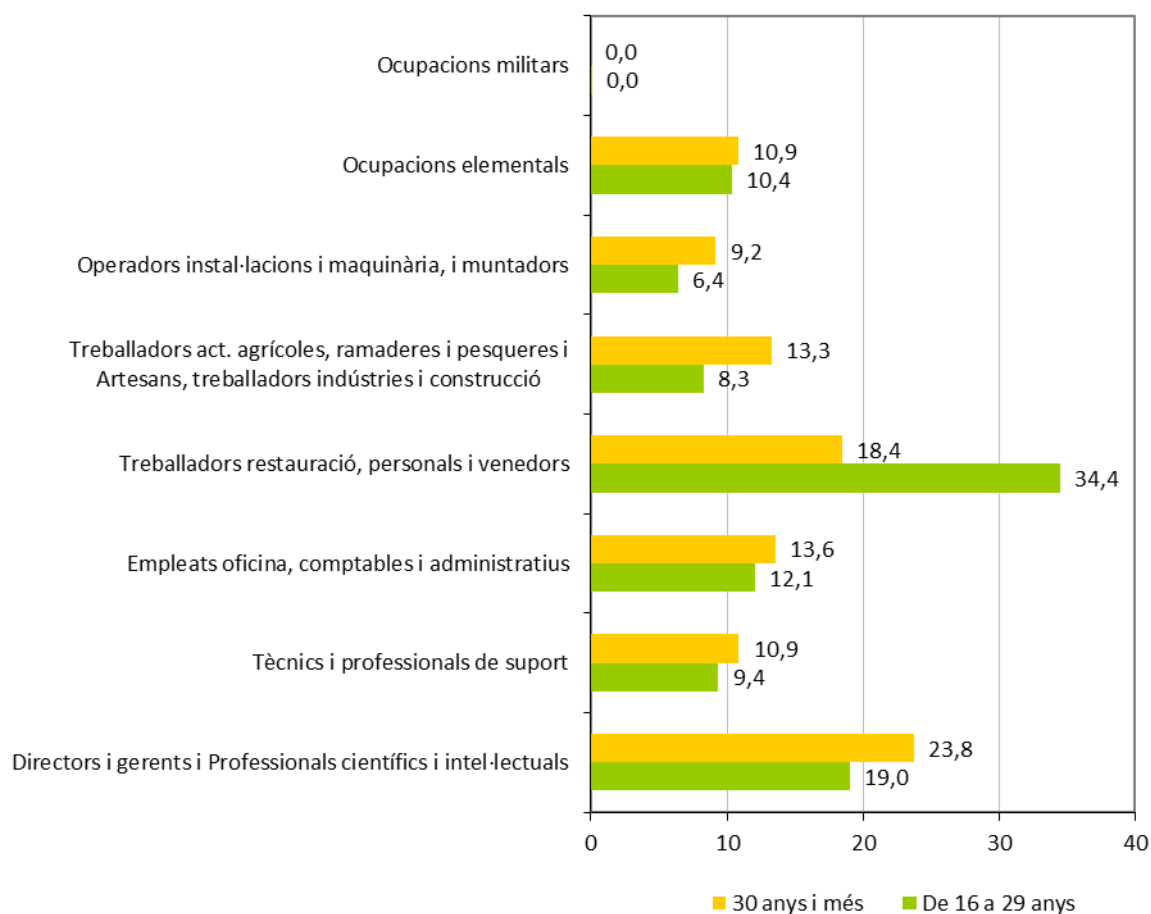

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Els serveis són el sector d'activitat que acumula el volum més important de la força laboral a Catalunya. Un 82,9% de joves ocupats ho estan en aquest sector. Aquesta proporció és inferior en el cas de les persones de més de 29 anys (73,7%). En canvi, en el sector de la indústria i la construcció passa el contrari.
- Respecte el 2007, el sector serveis ha anat incrementant el seu pes relatiu degut a la destrucció d'ocupació juvenil en el sector de la construcció, que ha perdut més de la meitat dels llocs de treball ocupats per joves i, en menor mesura, de l'industrial.

¹ No s'ha inclòs la població ocupada en el sector agrari per falta de mostra.

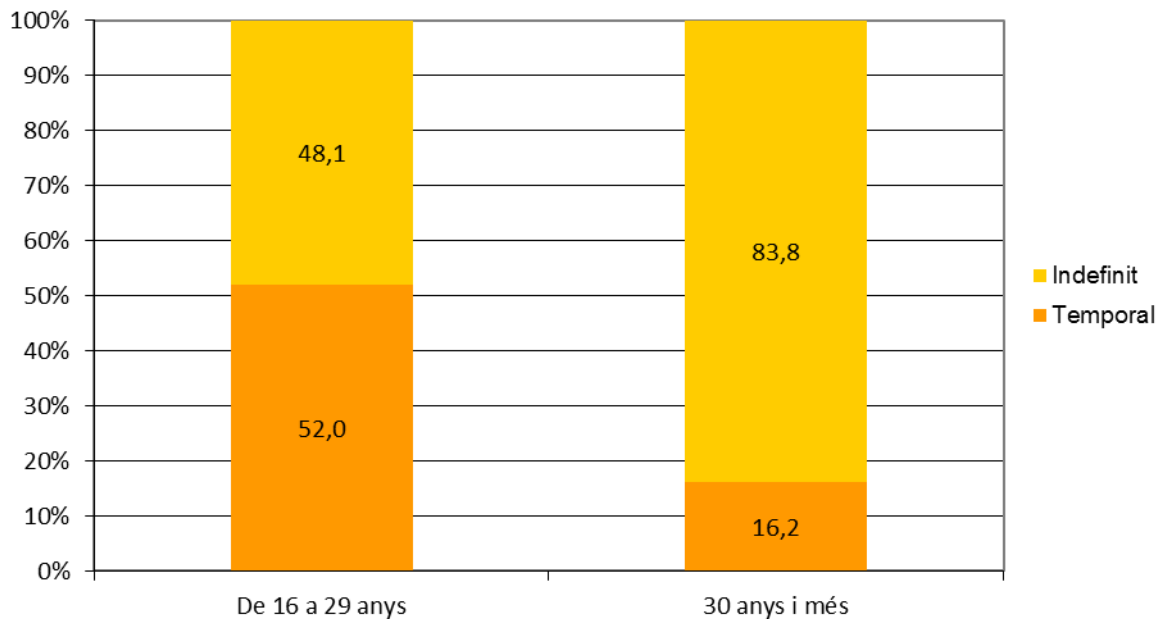
Qualificació de l'ocupació (%).
Catalunya, 3r trimestre de 2017

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- El gràfic mostra una comparació de les qualificacions de les ocupacions de les persones joves i les de 30 anys i més.
- Les persones joves tenen, en general, feines de més baixa qualificació. Igualment, en les categories de més alta qualificació (càrrecs directius i gerencials i professionals científics i intel·lectuals) les persones joves hi són menys presents que la població de més edat (19% i 23,8%, respectivament). La diferència més rellevant la trobem en les ocupacions de restauració, serveis personals o vendes, molt vinculades al sector serveis, on les persones joves superen a les adultes en 16 punts percentuals. En aquestes ocupacions s'hi concentren bona part de les feines temporals i més precàries.

Tipus de contracte entre la població ocupada assalariada segons grup d'edat (%). Catalunya, 3r trimestre de 2017

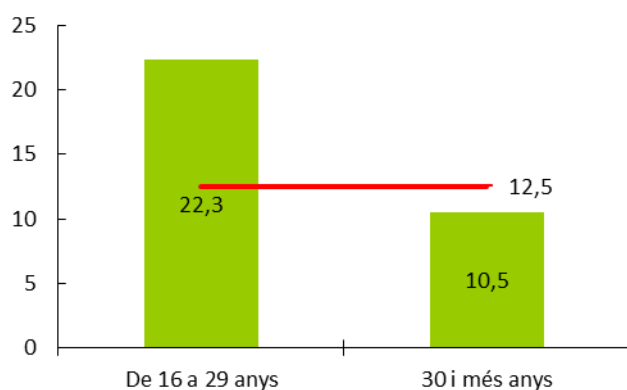
Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- La contractació temporal afecta molt més a les persones joves que a les més grans: un 52% de joves contractats ho estan amb un contracte temporal. En canvi, en les persones assalariades de més de 29 anys aquest percentatge és del 16,2%.
- Durant els primers anys de la crisi econòmica el percentatge de contractes temporals va disminuir, ja que aquests van ser els primers llocs de treball que es van destruir. Tanmateix, des de 2010 –quan la taxa de temporalitat juvenil es va situar per sota del 35% i el percentatge de contractes temporals dels joves al 37,1%– s'observa una tendència a l'alça.
- En concret, la temporalitat ha augmentat un 1,5% respecte el tercer trimestre de 2016 però ha disminuït un 0,5% respecte el darrer trimestre.

4. Atur

Taxa d'atur

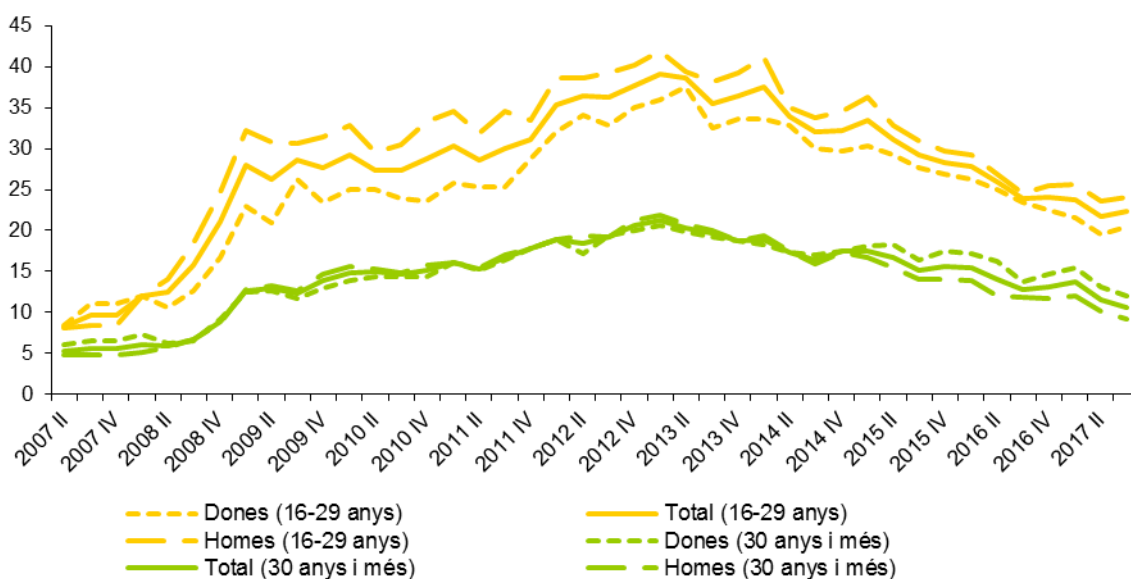
Taxa d'atur segons grup d'edat (%).
Catalunya, 3r trimestre de 2017

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- El tercer trimestre de 2017 la taxa d'atur entre el col·lectiu de 16 a 29 anys se situa en el 22,3% de la població activa.
- En xifres absolutes, a Catalunya hi ha 144.100 joves a l'atur.
- La taxa d'atur entre les persones de més de 29 anys és del 10,5%; i pel global de la població és del 12,5%.
- En el tram d'edat de 16 a 24 anys la taxa d'atur és del 30,2%.

Evolució trimestral de la taxa d'atur segons grup d'edat, per sexe (%).
Catalunya, 2007-2017

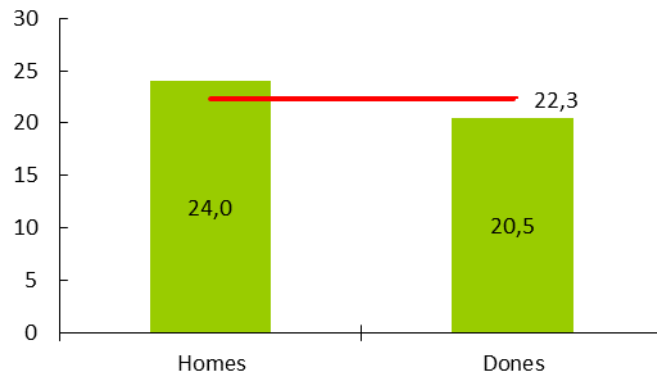
Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Respecte el trimestre anterior, la taxa d'atur juvenil augmenta molt lleugerament (0,6%); no obstant, respecte el tercer trimestre de 2016, es produeix una disminució del mateix valor (-0,6%), mantenint la tendència general a la baixa. Entre la població de més de 29 anys l'evolució ha estat similar.

El perfil de la persona jove aturada

Com ha passat al llarg de tot el període de crisi, l'atur afecta més als homes, als trams d'edat més joves, als que tenen un nivell formatiu inferior i a la població estrangera. Recordem que les dades fan referència a la població de 16 a 29 anys.

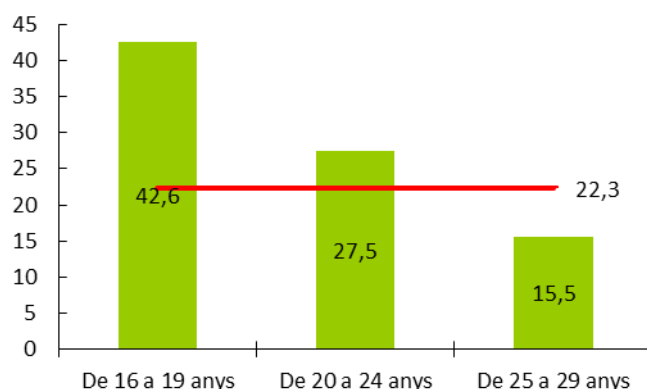
**Taxa d'atur juvenil segons sexe (%).
Catalunya, 3r trimestre de 2017**

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- En aquest període de crisi, igual que en els anteriors, l'atur juvenil masculí supera al femení. Aquest és un fenomen que s'ha mantingut estable des del 2008.
- El manteniment d'aquestes diferències al llarg de tot el període de crisi fa pensar que el nivell educatiu més alt de les noies ha contribuït a que hagin pogut resistir més bé la destrucció d'ocupació. També s'ha de tenir en compte que els sectors de l'economia més afectats per la crisi són els més masculinitzats.
- Tot i així, es manté la tendència dels últims trimestres d'una disminució més accentuada de la taxa d'atur entre els homes joves i, per tant, es va reduint les diferències entre homes i dones, que al 2010 es van situar gairebé en 10 punts mentre que actualment és de 3,5 punts.

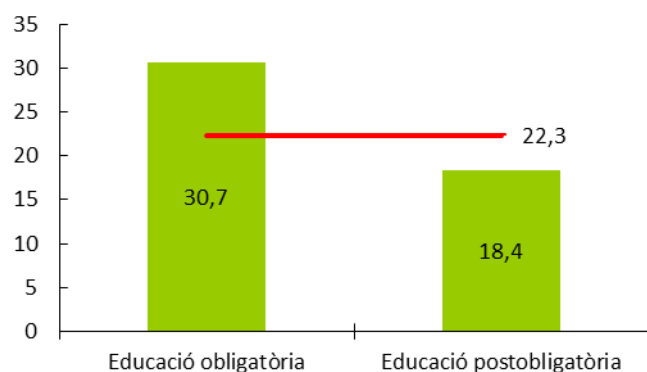
Taxa d'atur juvenil segons grups d'edat (%).
Catalunya, 3r trimestre de 2017

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Del grup de joves actius de 16 a 19 anys el 42,6% està buscant feina (és a dir, està a l'atur). Tot i que en aquestes edats és on hi ha menys població activa, cal destacar que el que ha esdevingut realment complicat durant la crisi i continua actualment és trobar una primera feina, especialment entre les persones joves que deixen aviat els estudis.

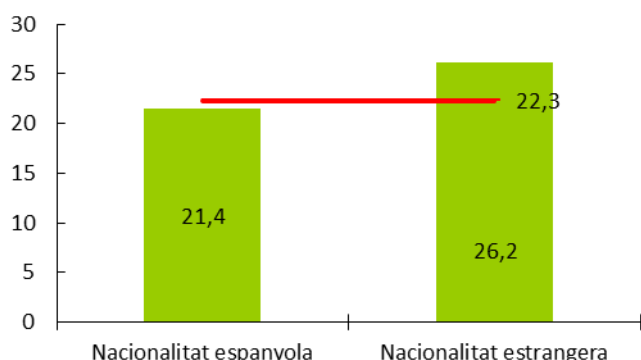
Taxa d'atur juvenil segons nivell educatiu (%).
Catalunya, 3r trimestre de 2017

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Des de l'inici de la crisi, l'atur ha afectat més a les persones joves amb menys estudis: la taxa d'atur entre els i les joves que només tenen estudis obligatoris gairebé dobla la dels joves amb educació postobligatòria. L'educació és, doncs, un element clau per tenir una posició relativament més segura al mercat laboral.

Taxa d'atur juvenil segons nacionalitat (%).
Catalunya, 3r trimestre de 2017

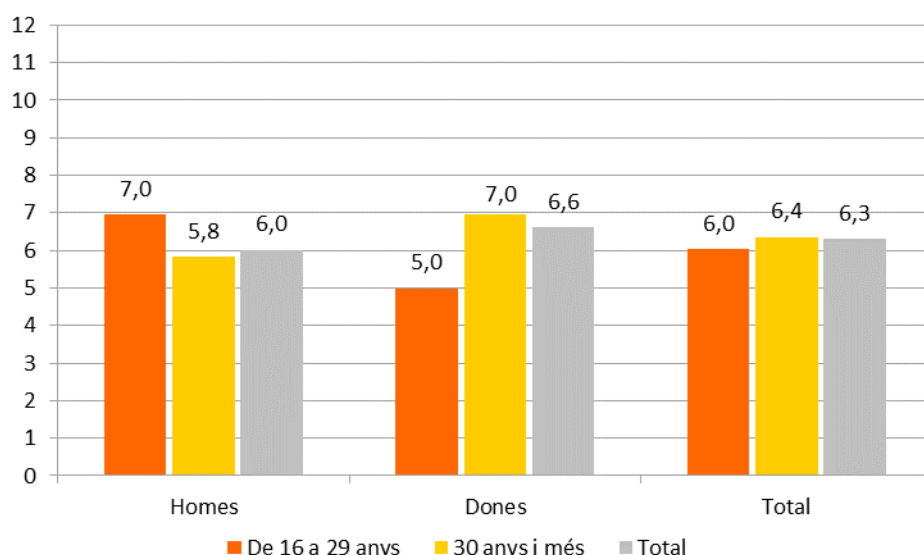

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Igualment, la població estrangera també és un dels sectors socials més afectats per l'atur. Malgrat això, en els últims trimestres la taxa d'atur entre els estrangers ha disminuït amb força. En els últims anys l'atur entre la població jove activa estrangera superava el 50% i en aquest trimestre continua baixant i se situa en un 26,2%. Cal dir, però, que aquesta baixada es veu afavorida pel fet que una part important de la població estrangera ha abandonat el país, especialment aquella que tenia més dificultats de trobar feina.

Atur i risc d'exclusió

Atur de llarga durada segons grup d'edat (%).
Catalunya, 3r trimestre de 2017

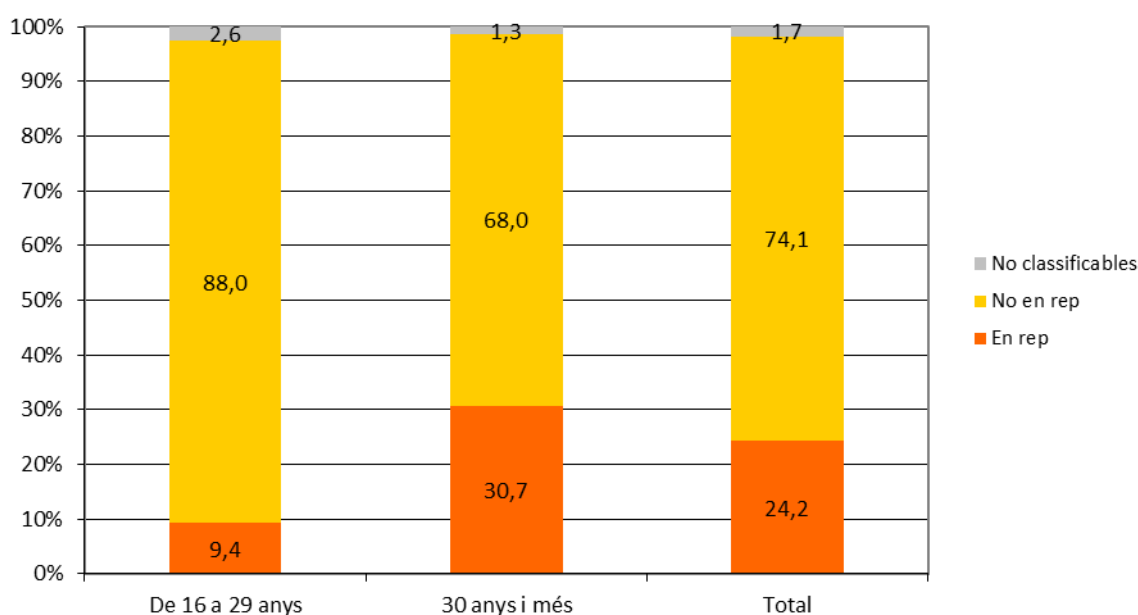
Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- La taxa d'atur de llarga durada quantifica el percentatge de població activa que està desocupada i busca feina des de fa un any o més. Mostra les dificultats de les persones aturades per trobar feina. És també un indicador de risc d'exclusió social. Entre la joventut, estar en situació d'atur durant un període prolongat pot tenir conseqüències al llarg de tota la trajectòria laboral de l'individu.

- Un 6% de la població activa jove fa més d'un any que busca feina. La diferència entre homes i dones s'accentua i se situa en 2 punts (amb un percentatge de 5 i 7 punts, respectivament).
- En els últims trimestres i des del 2013 l'atur juvenil de llarga durada mostra una tendència a la baixa. L'atur de llarga durada era pràcticament insignificant abans de la crisi, però des del 2007 va anar creixent ràpidament fins a situar-se, en el segon trimestre de 2013, en un màxim històric del 18,8%. A partir de llavors, paral·lelament al descens en la taxa d'atur global, també hi ha hagut una baixada de l'atur de llarga durada.

Cobertura dels subsidis i prestacions als desocupats segons grups d'edat (%). Catalunya, 3r trimestre de 2017

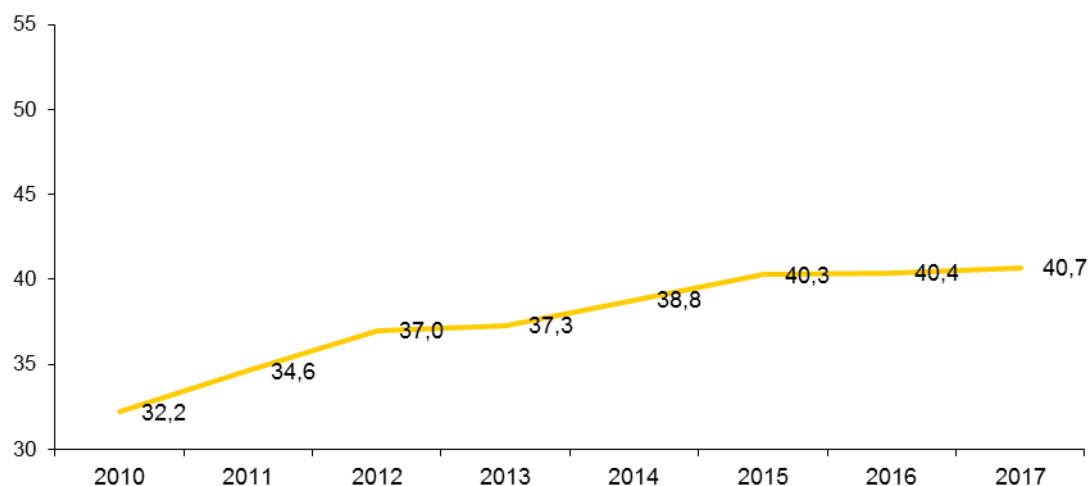

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Els subsidis o prestacions econòmiques per a les persones desocupades són una de les estratègies que adopten els estats del benestar per pal·liar el risc d'exclusió de les persones que estan a l'atur.
- En el cas del col·lectiu de joves de 16 a 29 anys, aquesta cobertura arriba només al 9,4% de les persones aturades. Molts dels joves i de les joves que es troben en situació d'atur o bé no han cotitzat encara o ho han fet durant molt poc temps, ja sigui perquè busquen la seva primera feina o perquè han tingut feines amb contractacions precàries o sense contracte.
- El percentatge de gent jove a l'atur que està coberta per alguna prestació o subsidi ha disminuït dràsticament en els últims anys: l'any 2009 la cobertura se situava per sobre del 25% de joves aturats, ara és del 9,4%.
- Entre la població de més de 29 anys, la cobertura arriba al 30,7% de les persones aturades.

5. Estudis en curs

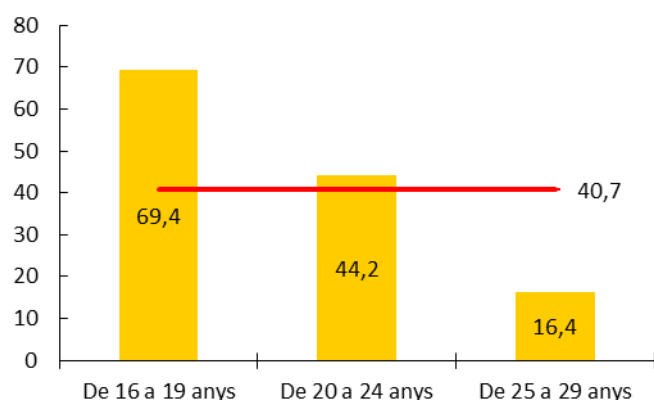
Proporció de joves que estudien (%). Catalunya, 2009-2017 (3r trimestre)

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- La crisi econòmica ha provocat un augment de la població jove que estudia: la formació és percebuda com una alternativa a l'atur i com una estratègia a mig-llarg termini per posicionar-se més bé en el mercat laboral.
- Aquesta tendència, que havia estat molt marcada en anys anteriors, s'havia aturat el segon trimestre de 2016 però remunta i es manté lleugerament a l'alça al 2017.

Proporció de joves que estudien segons grup d'edat (%). Catalunya, 3r trimestre de 2017

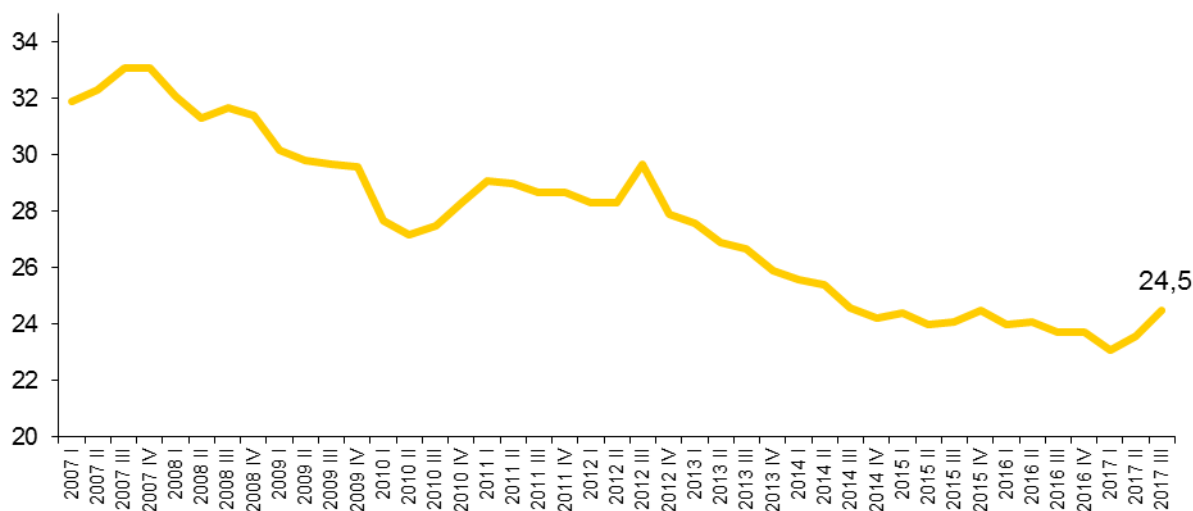

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Com és lògic, on trobem una proporció més gran de joves que estudien és en els trams d'edat més joves. L'evolució d'aquestes dades mostra que els grups d'edat més joves (aquells més afectats per l'atur) són els que, sobretot, han optat per mantenir-se o retornar al sistema educatiu.

6. Emancipació

**Evolució trimestral de la taxa d'emancipació (%).
Catalunya, 2007-2017**

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- El darrer trimestre la taxa d'emancipació de les persones joves d'entre 16 i 29 anys és del 24,5%.
- Es reverteix la tendència de descens en la taxa, que havia caigut des de l'inici de la crisi: del 33,1% al 3r trimestre de 2007 al 23,7% al mateix trimestre de 2016, i fins 23,1% el 1r trimestre de 2017.
- La millora experimentada en bona part dels indicadors sobre la situació laboral de les persones joves comença a traduir-se en un canvi de tendència respecte l'emancipació